

A young boy and girl are playing with bubbles outdoors. The boy, on the left, is wearing a yellow t-shirt and green overalls, reaching up with his right hand. The girl, on the right, is wearing a light blue top and has her hands clasped together, looking up at the bubbles. The background is a soft-focus green landscape with trees and foliage. Several colorful bubbles are floating in the air around the children.

Familjehems

nytt

Nr 2 2018 Årgång 35

Tema

Råd, stöd och annan hjälp till föräldrar

Familjevårdens Centralorganisation för
familjehem, jourhem och kontaktfamiljer

Nr 2 2018 Årgång 35

Familjevårdens Centralorganisation är en ideell organisation som vänder sig till alla som arbetar med barn, ungdomar och vuxna, vilka omfattas av insatser från socialtjänsten.

Kansli

FaCO c/o Barbro Bengtsson
Kvarnåsvägen 17
691 91 Karlskoga
Tel: 0586 – 556 13
E-post: mejla@faco.nu
Hemsida: www.faco.nu
Pg: 98 58 18-4

Medlemsskap i FaCO 425:-
Prenumerationer 400:-

Medlemstelefon Åsa Gustafsson
076 – 06 91 706

Redaktion Josefine Bengtsson

Annonser Josefin Bengtsson
mejla@faco.nu

Annonsspriser

1/1 sida 6 800:- 1/2 sida 3 800:-
1/4 sida 2 400:- 1/8 sida 1 500:-
För mer information, se hemsidan.

Redaktionens policy

Vi vill verka för en debatt kring samhällsvården av barn och för en öppen dialog mellan dem som jobbar med det. Artikelförfattares åsikter och synpunkter delas inte alltid av FaCO. Ändringar och omskrivningar av texter görs ibland för att inte röja barns identitet. Vi förbehåller oss rätten att vid behov förkorta och redigera texter. Publicerade artiklar och berättelser kan även komma att publiceras på hemsidan. Personer på bilder har ingen anknytning till artiklarna, om det inte särskilt anges.

Nästa utgivning

Tidningen utkommer med 4 nr. per år
Nr. 3/2018 utkommer i september.
Manusstopp 1 augusti.

Omslagsbild 123 RF Stock Photo
Ansvarig utgivare Lillsan Ljung
Tryck & layout Bok & Tryck AB
ISSN 2002-0694

Insidan

Det var en tidig morgon här i början på året som jag skulle åka till en myndighet i Stockholm på ett referensgruppsmöte för FaCO. Tågstationen ligger tre mil bort så jag var tvungen att åka bil dit. Jag hade gjort en liten frukostmacka, duschat och piffat till mig lite inför storstadsbesöket och stannade till i byn för att tanka bilen.

Jag vet inte hur jag bar mig åt men antagligen sköt jag inte in munstycket tillräckligt långt in i tanken innan jag tryckte på bensinen. Plötsligt fick jag en dusch av bensin över hela mitt bröst.

Nu fick jag plötsligt bråttom. Hem igen, kastade av mig jacka, blus och behå på altanen. Tvättade ansiktet, händer och änden på mitt halvlånga hår i tvättstället. På med nya kläder och iväg igen. Jag luktade fortfarande bensin, så jag hade fönstret öppet och lutade mig dit så håret flaxade i vinterkylan. Väl framme var parkeringen nästan full så jag fick springa ända från bortre änden av parkeringen. Kom flämtande upp på perrongen, hittade min vagn och plats och sjönk ned i sätet, nöjd att jag hann.

Det var då jag började tänka. Varför hade jag inte bara ringt och sagt att jag fått förhinder? Jag hade fått hela dagen på mig att sanera mig. Vem mer än jag skulle ha kommit på idén att ändå åka till Stockholm för ett tvåtimmarsmöte i det läget?

Det är 35 år sedan jag var med och bildade FaCO och jag har bara varit borta ett par år. Jag har suttit hundratals dagar på möten, arrangerat kurser och konferenser, läger och träffar som jag har fixat och trixat för att kunna komma iväg till och jag har resten av veckan fått ta igen det jag inte hunnit hemma den dagen. Jag har rusat på med FaCO-hjärtat och missat en del annat viktigt här i livet utan att egentligen ifrågasätta det hela.

Nu har jag satt mig ned och börja tänka. Jag har gjort min del av FaCO-jobbet. Nu får andra ta över. Jag släpper kontrollen och låter tåget gå utan mig. Någon får ta min plats på kongressen. Nu ska jag avveckla mina plikter och umgås med mig själv och mina familj. Nu ska jag se om mina gamla vänner som inte är familjehem vill umgås med mig igen. Och har jag något att prata med dom om efter alla familjehemsår? Spännande!

Tack för mig!
Ha en skön sommar!

Annelie Hed

Vad händer i FaCO?

- 20 april** Barbro Bengtsson fortsätter som FaCO:s representant i möten kring förarbetet till nya socialtjänstlagen
- 24-25 april** FaCO representerades av Barbro Bengtsson och Annsan Palmborg på Barnrättsdagarna
- 10-13 maj** FaCO arrangerade riksläger i Uskavi, Nora
- 12 maj** FaCO:s kongress
- 16 maj** Representant från FaCO deltog i referensgrupp på Myndigheten för vård och omsorg i projektet om systematisk uppföljning av den sociala dygnsvården för barn och unga. Projektet redovisas sent i höst.

Innehåll *Familjehemsnytt nr 2 2018*

Insidan	2
Vad händer i FaCO	3
Avtackning på kongressen	4
Föräldradedighetslagen behöver förtydligas	5
Tema: Hjälp till föräldrar	6-11
Barnperspektiv	12
Appen Barnsam	14-15
Allt fler placerade barn använder psykofarmaka	16
Vad händer på familjehemscentralerna	17
Familjen Svensson	18
Insändare: Lågaffektivt bemötande	19
Arvode eller fakturera	20
Aktiviteter	21-23

Förra året identifierades 12 fall av suicid bland ensamkommande asylsökande barn och unga i Sverige. Det visar en kartläggning som Karolinska Institutet gjort på uppdrag av Socialstyrelsen.

– Det är oroande siffror. Asylsökande ensamkommande barn och ungdomar som kommit i kläm i vårt system behöver få hjälp och behandling för att förhindra fler fall av suicid, säger Petra Rinman, chef för Socialstyrelsens kunskapscentrum för ensamkommande barn och unga. De allra flesta identifierade fallen av suicid och suicidförsök begås av pojkar och unga män upp till 21 år, som ursprungligen kommer från Afghanistan och som väntar på besked om de ska få asyl i Sverige eller inte. Socialstyrelsens kunskapscentrum för ensamkommande barn arbetar sedan förra våren med att sprida kunskap och ge vägledning och stöd till socialtjänsten och hälso- och sjukvården.

– De unga som är svårast att hjälpa är de som hamnat utanför systemet, och som idag hänvisas till frivilligorganisationernas stöd, det är djupt oroande, säger Petra Rinman.

Källa: www.socialstyrelsen.se

Visste du att:

Straffet för ringa stöld är böter eller fängelse

Om man olovligen tar någonting som har ett värde på under 1000 kronor är handlingen att se som "snatteri". Idag har dock snatteri tagits bort från lagen och ersatts med brottet ringa stöld. (8 kap. 2 § BrB) Straffet för ringa stöld är böter eller fängelse i högst sex månader. Även om man tar någonting som är värt mindre än 1000 kr kan man dömas till det allvarigare brottet stöld istället för ringa stöld. Det gäller om man till exempel har tagit saker flera gånger tidigare eller använder sig av ett verktyg för att klippa bort larm eller liknande på saken man tar. Om man döms för stöld kan man få fängelse i högst två år. (8 kap. 1 § BrB)

Källa: www.lawline.se

Hyllning till Annelie Hed

Efter årets Kongress avtackade vi Annelie Hed som varit ordförande i många år. Hon var med och startade upp FaCO 1983, och har sedan dess arbetat för Familjehemsvården i alla år på olika sätt. Att på något sätt tacka henne och göra alla timmar rättvisa går inte.

Därför blev det en enkel sång, och ett handgjort nyckelskåp som hon förhoppningsvis hittar något lämpligt ställe för.

Vi unnar dig mycket härlig ledig tid framför metspöt, och önskar dig all LYCKA TILL med ditt nya "pensionärsliv".

Alla vi i FaCO och kanske mest vi "gamlingar" i styrelsen

Melodi: Hipp hurra för Bamsefar

Text: Annsan

TACK Annelie!!

*Att räkna alla timmar som du jobbat är rätt löjligt
ty du var med när FaCO starta, - kan det vara möjligt?*

Tänk vad skönt du nu ska få

andra skall på möten gå

Hipp hurra vad du är bra

STORT tack det ska du ha!

*Nu kan du sitta bakom flötet, låta tankar vandra
och frågorna kring FaCO, - ja dom ligger nu på andra*

Inga samtal alls nå'mer

meilen nu vi andra ser

Hipp hurra vad du vart't bra

STORT tack det ska du ha!

*Till många hjärtan nycklar nog du har i mängder hemma
men dom som här ska hängas in, - ja det får du bestämma
Kom till oss när vi är här
FaCO alltid med dig är
Tusen tack för allt du gjort
från litet och till stort!*

Vi tackar även Pia Granlund och Lennart Öst för alla år ni varit aktiva i FaCO. Lennart som revisor och tidigare kassör. Pia som ledamot och tidigare som tidningsredaktör. Hon är den som hittills gjort flest medlemstidningar i FaCO-regi. Båda har gjort stora insatser för FaCO och kan vänta sig bli avtackade framöver, då de saknades på kongressen.

Nya regler för hur personuppgifter ska hanteras

Den 25 maj 2018 börjar det nya EU-gemensamma regelverket GDPR (Dataskyddsförordningen) gälla. Det innebär att individer får bättre kontroll över hur företag och organisationer hanterar deras personuppgifter. FaCO, Familjevårdens Centralorganisation har ett lösenordsskyddat medlemsregister. Det är två personer som har tillgång till lösenordet, medlemsansvarige och kassör. I medlemsregistret finns endast namn, adress och ev. mailadress och telefonnummer registrerat. Det används endast i syfte att skicka ut vår medlemstidning, kallelser till årsmöten och inbjudan till aktiviteter och annan medlemsinformation. Om någon av FaCO:s med-

lemsföreningar vill ha tillgång till sina medlemmars adresser får någon i medlemsföreningens styrelse en aktuell medlemslista med namn och adresser för utskick. Alternativt skickas kallelsen, inbjudan till kassör som skickar ut den till de medlemmar det berör. Om inte medlemsavgiften betalas gallras alla uppgifter ut två år efter sista medlemsavgiften är betald. Namn och adresser lämnas inte ut till annan part.

Mer om det nya regelverket finns att läsa på <https://www.datainspektionen.se/dataskyddsreformen/>

Styrelsen för FaCO, Familjevårdens Centralorganisation

Avtackning i Västra

Lördag den 17 mars hade FaCO Västra årsmötet på Lumber och Karle i Kvänum. Vi började med att äta en god buffé och sen var det Årsmöte. Efter många år i Västra avgick Lillsan Ljung, Krister Pettersson och Lisbeth Pettersson ur styrelsen och de avtackades med blommor. Som till ny ordförande valdes Pär Gustafsson och Jeanette Skarp valdes till kassör.

Barnrättsdagarna

I år är det valår och vi kan hjälpas åt att göra skillnad. FaCO uppmanar därför alla familjerhem att aktivt besöka valstugorna och ställa frågor till politikerna. Vi vill också uppmana att ge politiker förslaget att skriva en motion utifrån det beskrivna problemet nedan.

Nu behövs ett förtydligande i föräldraledighetslagen för arbetstagare som har ett familjehemsuppdrag. Familjehemsföräldrar till placerade barn ska ha rätt att få vara hemma med sina "nyfödda" barn!

Idag är det upp till ens arbetsgivare att vara välvilligt eller avigt inställd till föräldraledighet för placerade barn, då det endast finns skrivet att familjehem har rätt till föräldraledighet men INTE till föräldrapenning. Då är frågan; hur länge har arbetstagare som blir familjehem rätt att få vara föräldralediga med sitt "nyfödda barn" i familjen?

Familjehemsplacerade små barn hamnar i en gråzon och de måste få samma skydd och rätt i lagen för att säkerställa att de ges samma trygghet och nystart som adopterade barn. Det är idag inte alltid självklart, utan här finns utrymme för tolkning av lagen, om de barn ett

familjehem tar emot ska likställas med biologiskt eller med adopterade barn i föräldraledighetslagen.

Vi ser att de än nödvändigt att de här barnen förtydligas i lagen, så de får samma rätt i lagen som adopterade barn. Det ska säkerställas att de placerade barnen ges förutsättningar för att kunna bygga upp en trygg anknytning och inte placeras direkt på förskola, utan att OM det behövs ska placerade barn ha rätt att få vara hemma max 18 månader i sin nya familj, precis som adopterade barn har laglig rätt till då de inte är "nyfödda" men de är "nyfödda".

FaCO genom Jeanette Schyzt Lindqvist

Stora Priset

Stiftelsen Allmänna Barnhuset delar ut Stora Priset till den eller de som genom banbrytande insatser främjat barns och ungdomars rätt till jämlika uppväxtvillkor i Sverige. Prissumman är 150 000 kronor. Prispengarna förutsätts skänkas till någon verksamhet inom området sociala insatser för barn och ungdom, som mottagaren själv väljer. Stora Priset inrättades av Barnhusets styrelse 1987 och har tidigare gått till bl.a. Lisbet Palme, Astrid Lindgren, Carl Göran Svedin, Ensamkommandes förbund och Barnrättsbyrån.

I år gick priset till Staffan Jansson och Marie Khöler. Bägge två är barnläkare och forskare m.m. Läs gärna mer om detta och alla seminariepass på Barnrättsdagarnas hemsida: www.barnrattsdagarna.se

I boken "Barn och unga i familjehem" får barnen tycka till

En av historierna är:

När familjens barn skulle göra sina läxor bråkade Anton mycket. Han ville inte sätta sig vid bordet som de andra barnen, utan gnällde och protesterade väldigt länge.

"Jag vill inte" skrek Anton om och om igen. Ändå skulle han bara klippa ut några bokstäver ur tidningar. Lena sa till slut att han bara behövde klippa ut två bokstäver, så skulle hon klippa ut resten. Så här tycker och tror några av de barn som intervjuades att de vuxna kunde ha gjort:

"Ja, stå fast vid sina regler, det är jätteviktigt när man har flera barn. Och möjligtvis kanske hjälpa Anton mer, men inte göra halva jobbet och låta honom slippa. Det är orättvist och skapar bara fler bråka bland barnen, mot varandra och föräldrarna." *A.G. 17 år*

"Ja att de inte gav upp sitt beslut att han ska sitta ner och göra sin läxa, han ska inte få som han vill, för då åker han upp på sitt rum." *D.N. 11 år*

"Sagt till honom på skarpen." *C.B. 10 år B.A. 20 år*

"Sagt att om du gör läxan först så får du leka sen". *CH.P. 14 år*

"Hon skulle absolut inte ha gett sig. Alla barn i familjen ska behandlas lika. Bråk i familjehemmet startar ofta av sånt här. Barnen kommer att må psykiskt dåligt när föräldrarna gör så här och det svider riktigt hårt." *M.L. 16 år*

"De kunde ha satt Anton själ vid bordet för att göra läxan så dom andra barnen slapp höra och bli störda när Anton bråkade om läxan. Och för att Anton ska få lugn och ro för att kunna koncentrera sig bättre."

Vill du läsa mer om vad barn och unga tycker i några speciella situationer så har vi fortfarande böcker till försäljning. Beställ på mejla@faco.nu 70:- inkl. frakt

Projektet "Familjehemscentrallerna" avslutas och redovisas

Vi startade upp vårt projekts verksamhet i Sala tidig höst 2015, samtidigt som en stor våg med ensamkommande flyktingbarn kom dit. De passade in i vår målgrupp och vår verksamhet exploderade så lokalen blev för trång. På så sätt har vi i stort sett haft fullt upp med aktiviteterna redan från dag ett. Givetvis var detta fantastiskt roligt. Åsa Regnér kom och invigde, våra föreläsningar var välbesökta och framtidstron var på topp.

Tyvärr misslyckades vi med att få Familjehemscentralen i Sala att leva vidare nu när projektet avslutas. Vi hade för mycket aktiviteter som inte genererade några intäkter till hyra, personal och andra kostnader. Det inspirerade mycket med alla besökare som kom med idéer om vad man kunde göra. Vi trodde nog att kommunerna skulle komma till oss och ge oss uppdrag bara vi visade upp en meningsfull verksamhet med god kvalitet, vilket inte blev fallet.

I Gävle började vi redan från början med att arbeta för ett samarbete med socialförvaltningarna i närområdet och då utifrån projektets överlevnad. Vi har också begränsat aktiviteterna för familjehem till förmån för möten med tjänstemän och politiker.

Från början trodde vi att det skulle räcka om vi fick komma till en kommun och informera inför en stor grupp socialarbetare och deras chefer. Vi trodde att vårt budskap skulle sprida sig inom kommunen. Vi insåg sedan att vi måste bjuda in till möten om och om igen, i samma kommun, och vara nöjda om det kom ett par handläggare per gång. Vi var också nästan tvungna att ge den information som vi ville sprida i händerna på tjäns-

temännen. Man kan heller inte räkna med att det fattas några snabba beslut. Kommunerna är tungarbetade och det har varit tur att projektet varat i tre år så vi har haft tiden på vår sida. Vi har kontaktat berörda om och om igen, tjatat, bjudit in till vår lokal, erbjudit oss komma till socialkontoren, informerat och delat ut broschyrer.

Vi såg att man måste kämpa för att få till personliga relationer och engagerade tjänstemän men naturligtvis även goda relationer med chefer och politiker. Det var viktigt att sprida känslan av att vi var några att lita på och att projektet kommer att överleva på längre sikt.

Under år tre satsade personalen i Gävle mycket på umgängen med umgängespersoner och kontaktpersonsverksamhet (det är barn och unga som får förebyggande insatser). Båda dessa verksamheter genererar intäkter och gör det möjligt att driva Familjehemscentralen i Gävle vidare, då i aktiebolagsform eftersom FaCO inte har riskkapital eller tillräckligt med andra resurser.

Vi får väl anse att vi lyckades till hälften med projektets överlevnad. Så här i backspegeln ser vi att vi inte lade ned lika mycket tid och energi på att få till samarbeten med kommunerna runt Sala. Vi bjöd in till möten och förväntade oss att kommunernas tjänstemän skulle komma till oss. Vi fortsatte inte att tjata och jaga enskilda tjänstemän, chefer och politiker som vi gjorde runt Gävle. Kanske kan kommunernas olika storlek också påverka? Vi gjorde i alla fall så gott vi kunde och vem vet; kanske återuppstår Familjehemscentralen i Sala en dag.

Projektgruppen

Familjehemsläger

Nu var det slut för den här gången, och vi är hemma igen trötta men glada och nöjda. Detta är ett ut av årets stora höjdpunkter för både barn och vuxna. En underbar helg, helt utan krav och förpliktelser. Att bara få vara, man behöver inte ens laga mat! Att få umgås med familjer i liknande situation som man själv. Många av våra barn lever ett ensamt liv utan allt för många kompisar, men här är alla accepterade och får vara med och leka. Ingen tittar konstigt och man behöver sällan förklara sig, för alla förstår. Visst låter det underbart? Och precis så tycker vi att det känns en gång om året på lägret i Uskavi!

Vi kom som vanligt fram på torsdag eftermiddag efter 54 mils bilåkande. Vi brukar ha tur med vädret och det hade vi den här gången också. Efter att ha packat in våra saker i stugan begav vi oss upp till Masmästaren som är vandrarhemmet och vår umgänges plats på lägret.

Fler deltagare droppade in allt eftersom eftermiddagen gick och kl 18 var det samling i restaurangen. Där blev

det information och Tacobuffé. Efter maten startades hoppborgen och rodeo tjuren till barnens stora förtjusning. Dom stora barnen som väntat länge på att få träffas igen gick ner till sjön. Då resan varit lång blev det en tidig kväll.

Fredag började med frukost i masmästaren. Sen fortsatte en del vuxna att prata och fika medan barnen lekte, dom större barnen badade i vår badtunna som nu blivit varm. Till lunch serverades korv stroganoff med ris. På eftermiddagen körde ett gäng och spelade bowling och ett gäng åkte på paintball. Vi som stannade kvar satt och pratade medan barnen lekte. Alla var tillbaka lagom till att det blev dags för årets grillning vid sjön. Som vanligt gick det åt enorma mängder med korv och hamburgare. När alla var nöjda blev det sumobrottning och mer bad i badtunnan. Några var modiga och hoppade i sjön istället, 12 grader var det någon som sa att det var, brrr. När elden slocknat och solen var på väg ner, kom molnen och ett åskoväder tog över. Natten gick i ovädrets tecken.

i Uskavi 2018

Lördag morgon bjöd åter på sol som tur var. Vid frukosten fick vi en långväga gäst som ville ha vatten. Han hette Max Grym och hade gått från Smygehuk i Skåne och var på väg till Tre riks röset. Det hade tagit honom 1 månad och 6 dagar att komma till oss i Uskavi! Han sa att han gjorde det för att han ville se Sverige och tyckte detta var ett kul sätt att göra det på. Han passar samtidigt på att samla in pengar till "Min stora dag". Han räknade med att nå sitt mål i augusti. En väldigt trevlig kille som snabbt fick allas uppmärksamhet och förutom vatten gick iväg med en rejäl matsäck.

Efter frukost gick ett gäng iväg på promenad till kalkbrottet, vi som stannade kvar tog det lugnt. Några fick massage och barnen lekte. Till lunch serverades panerad fisk med potatismos och hemmagjorda såser. Kl 14.00 var det dags för årets kongress. I år var den lite sorglig då vi passade på att avtacka vår mångåriga ordförande Annelie Hed. Men vi röstade även in några nya. Maria Magnusson som blir vår nya ordförande. Gunnar

Bjälkebring och Anne Aronsson nya ledamot, Catarina Ekervall och Annelie Hed som blir nya i valberedningen. Vi önskar dem välkomna!

När kongressen var slut blev det fika och några lugna fria timmar innan middagen. Till kvällsmat serverades Kycklingspett med hemmagjorda potatischips och kalla såser. Årets mat var helt klart i en klass för sig. Mycket gott och uppskattat. Efter middagen blev det barnens favorit, glass och maränger i Masmästaren. Kvällen avslutades sittandes i en säng med tre barn för att kolla på Eurovision på en surfplatta! Söndag morgon med så fint väder att man nästan blev ledsen. Man kan ha roligare än att åka bil i 7 timmar när solen skiner. Men efter städning och packning och en rejäl frukost bar det ändå av hem till Skåne igen. Längtar redan till nästa år och vårt underbara läger!

Glada hälsningar från Anna Persson med familj.

För att visa, att man inte alls blev rädd när man hoppade till, kan man hoppa upp och ner ett par tre gånger liksom för att motionera sig.

Nalle Puh

Foto: Annsan Palmberg

Nästa nummer

Tema: Umgängesfrågor

I nästa nummer tar vi upp umgängesfrågor. Måste ett barn åka på umgänge även om det inte vill? Kan umgänge ske på neutral plats med någon annan än familjehemsföräldrarna, om föräldrarna inte får lämnas ensamma med barnet.

Många familjehem upplever umgängen som jobbiga.

Barnen blir upp och ned efteråt. Man kan ha svårt att se det meningsfulla med planeringar av umgängen som sen aldrig blir av. Andra familjehem skapar fina relationer med föräldrarna som varar livet ut. Hur går det till?

Har du någon berättelse om bra eller dåliga umgängen så skriv till mejla@faco.nu

www.faco.nu